

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת ארז מלול

4163/25/פ

הצעת חוק הירושה (תיקון – הורשת זכויות דיגיטליות), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 40 בחוק הירושה, התשכ"ה–1965¹, בסעיף 40 –

(1) האמור בו יסומן "א", ובסופו יבוא:

"(3) זכות להפעיל חשבון דיגיטלי ברשותו של המוריש."

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) בסעיף זה –

"חשבון דיגיטלי" – חשבון ברשת חברתית שבו לאדם יש זכות לעריכה, שימוש ופעולות נוספות;

"רשת חברתית" – שירות ברשת האינטרנט המאפשר למשתמש בו את כל אלה:

(1) יצירת כינוי משתמש;

(2) שיתוף תוכן עם משתמשים אחרים;

(3) צפייה בתכנים או בחלק מהם ששותפו בין המשתמשים."

דבר הסבר

כיום אנשים רבים בישראל ובעולם מנהלים חלק ניכר מחייהם באינטרנט: צופים בתוכן, יוצרים תוכן, מעלים אותו לרשת ומנהלים שלל אינטראקציות חברתיות באמצעות האינטרנט – בטלפון הנייד או במחשב. רבות מן האינטראקציות האמורות מנוהלות באמצעות ספקי שירות: ספקי גישה לאינטרנט; שירותי דוא"ל; רשתות חברתיות; בלוגים; אתרים לניהול תמונות ולהעלאת קבצים לשם שמירתם בענן; ניהול מידע רפואי ופיננסי ועוד. ספקי שירות אלו משתמשים בדרך כלל בזיהוי אישי באמצעות סיסמה ושם משתמש אשר נועדו לאמת את זהותו של מקבל השירות. עם עלייתן של טכנולוגיות המידע

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 63.

והתרחבות השימוש בהן בשנים האחרונות, החלו להתעורר שאלות בדבר הגישה של בני משפחה או יורשים למידע ותוכן דיגיטלי של בני משפחה שנפטרו או שאינם מסוגלים לטפל בענייניהם. למידע הדיגיטלי בחיים ולאחר המוות עשוי להיות ערך פיננסי או סנטימנטלי רב בעבור בני משפחה, אך התלות בספקי גישה ובמדיניות הפרטנית שלהם והשימוש בסיסמאות גישה אישיות מגבילות את האפשרות של בני משפחה לגשת למידע. אומנם מקובל לטעון כי מבחינה משפטית פרטיותם של המתים בחוק הישראלי מוגבלת, אך יש עמדות שונות בדבר הקניית גישה למידע הדיגיטלי שלהם לבני משפחה לאחר מותם בשל החשש לפגיעה בפרטיותו של הנפטר.

במדינת ישראל, אין התייחסות בחקיקה לנושא הורשת זכויות דיגיטליות למשפחתו של הנפטר. בהיעדר חקיקה ייעודית, הגישה למידע דיגיטלי שנוחר אחרי מות האדם כפוף לחוזה שבין המשתמשים לבין ספק השירות (כמו אפל, פייסבוק, גוגל ושירותים דומים). אצל ספקים מסוימים, על מנת לקבל גישה לחשבונות המקוונים של הנפטר נדרשים בני משפחתו לפנות לבית המשפט כדי לקבל צו משפטי מיוחד לספקי האינטרנט. במקרים אחרים, אין אפשרות כלל לגשת לחשבונות הדיגיטלי של הנפטר ברשת החברתית.

זהו גם המצב המשפטי ברוב מדינות העולם, למעט ארצות הברית, שם נקבעה הסדרה מפורטת בחוק ה-RUFADAA, ולמעט מספר מדינות באירופה, שחוקקו חוקים ייחודיים לירושת זכויות דיגיטליות גם אחרי מות האדם.

לפיכך, מוצע לקבוע כי הנפטר יוכל להוריש בצוואה את הזכות להפעיל חשבון דיגיטלי אשר ברשותו של המוריש.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ' בטבת התשפ"ד (01.01.2024)